

[Paul Schlüter.]

sig sensation at have held til at nedlægge stillinger, som ikke længere har en virkelig funktion at udføre. Af spredte udtalelser af økonomiministeren til pressen har jeg forstået, at denne tanke ikke er ham fremmed. I min egenskab af medlem af tjenstemandskommissionen må jeg derimod svæve i uvidenhed; denne kommission har jo forbløffende nok ikke været kaldt til møde i dette år. Men ministeren lader jo nu og da et og andet sive ud, også til glæde for kommissionens medlemmer.

Lige så vigtigt vil det være at foretage en ganske fordomsfri stillingsanalyse overalt i administrationen. Fastgroede traditioner har ført med sig, at megen højt kvalificeret arbejdskraft er beskæftiget med rutinepræget arbejde, som specialuddannet kontorpersonale nok kunne klare fuldt betryggende. Må jeg spørge ministeren, om man har taget fat på en systematisk og generel analyse af dette problem.

Jeg stillede for et par måneder siden et spørgsmål til økonomiministeren om administrationsrådets sammensætning. Jeg bragte i forslag, at det overvejende antal medlemmer ikke burde være embedsmænd med tilknytning til centralforvaltningen. Desværre blev jeg pure afvist af ministeren. Hvor dygtige departementschefer end kan være, er de nu engang ikke eksperter i virksomhedsledelse og rationalisering. Dertil er de ikke uddannet. Jeg tror, det ville være et strukturelt fremskridt, hvis administrationsrådets flertal bestod af kapaciteter hentet uden for centralforvaltningens egen kreds, valgt efter de principper, som er gennemprøvet i rationaliseringsbestrebelsene i større erhvervsvirksomheder. Man skærer nu engang nødigt i sit eget kød. Det er helt afgørende, at administrationsrådet har en høj grad af uafhængighed og vide beføjelser til at stille vidtgående forslag uden personlig binding til forvaltningstraditioner, som det netop er opgaven at sætte et spørgsmålstejn ved.

Det kan da ikke være urimeligt at regne med, at man i statsforvaltningen, der sent er kommet i gang med en systematisk rationalisering, kan drage nytte af erfaringerne fra det inden- og udenlandske erhvervsliv, som har gjort effektivisering til en videnskab for sig.

Der kan formentlig også læres af det reformarbejde, som andre landes regeringer har løbende. Lad mig eksempelvis henlede ministerens opmærksomhed på en uhyre praktisk grundregel, som gælder for det organ, der svarer til administrationsrådet, i Æthiopien. I dette land er det forment administrationsrådet at yde rationaliseringsbistand til nogen styrelse, som endnu ikke har gennemført forslag, rådet allerede tidligere har fremsat. Det er vist, hvad man kalder anvendt psykologi, men jeg er naturligvis opmærksom på, at en sådan regels praktisering her i landet kunne medføre, at vort administrationsråd i løbet af kortere tid automatisk kom ud i arbejdsløshed. Vel at mærke hvis ministeren ikke løser den opgave, som er hans og hans alene: at sikre reformernes gennemførelse.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard): Jeg vil gerne først give en samlet redegørelse for statsadministrationens rationalisering og derefter i det omfang, svarene på de spørgsmål, der nu er rejst, ikke er indeholdt i redegørelsen, til sidst tage disse spørgsmål op.

Statsadministrationen har i årene efter krigen gennemgået en betydelig ekspansion, og det må forventes, at antallet af opgaver, der henlægges til statsadministrationen, fortsat vil vokse dels som følge af befolkningstilvæksten og krav om bedre service, dels som følge af, at nye opgaver pålægges staten af folketingset gennem lovgivningen.

De stigende krav, der stilles til den offentlige sektor, skaber i sig selv et stærkt behov for en forenkling og effektivisering og dermed en begrænsning i væksten af statens administrationsapparat.

Behovet for rationalisering er i de senere år blevet forstærket yderligere som følge af mangel på arbejdskraft, specielt den højest uddannede, idet dette forhold gør det tvungende nødvendigt at overveje, hvorledes man bedst kan økonomisere med anvendelsen af arbejdskraften.

På denne baggrund er det naturligt, at der siden krigen har været en betydelig interesse for problemerne omkring effektiviseringen af den offentlige administration, og jeg skal nu give en kort oversigt over dette arbejde.